

Bestuursverslag 2025

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De doelstelling van Water Natuurlijk	2
3. Strategische visie.....	2
4. Formele organen, overlegorganen en meer	2
4.1. Algemene Ledenvergadering	3
4.2. Landelijk Bestuur	3
4.3. Verenigingsraad.....	3
4.4. Overige formele organen.....	3
4.5. Overlegorganen	4
4.6. Themawerkgroepen.....	4
4.7. Overige	4
5. Communicatie	4
5.1. Interne communicatie.....	4
5.2. Externe communicatie.....	5
6. Talentontwikkeling en opleiding	5
6.1. Voorwaarden voor deelname	5
6.2. Programma 2025.....	5
6.3. Pilot kennismakingscursus Water Natuurlijk	6
6.4. Bestuurderscongres.....	6
7. Ledenbinding en -werving	6
8. Diversiteit en Inclusiviteit.....	6
9. Waterschapsverkiezingen	6
10. Financiën	7
10.1. Contributie	7
10.2. Dispensatieregeling.....	7
10.3. Administratieve processen	7
11. Faciliterende activiteiten	7
11.1. Regelingen en handreikingen	7
11.2. Ledenadministratie in cijfers	8
11.3. Ondersteuning / secretariaat.....	8
11.4. Diversen	8

1. Inleiding

In dit verslag geven we een overzicht van de activiteiten het Landelijk Bestuur in 2025. Hoewel elk onderwerp beknopt wordt omschreven, is het toch nog een uitgebreid document geworden. Er zijn diverse (verplichte) organen en werkgroepen ingesteld, en veel nieuwe activiteiten in gang gezet. In de loop van het jaar zijn de leden via de ledensite op de hoogte gehouden. Dit verslag bevat de belangrijkste of opvallendste zaken.

Niet onvermeld mag blijven dat we in mei afscheid hebben moeten nemen van Jan Terlouw, onvermoeibaar voorvechter van de waterschappen en van Water Natuurlijk, waarvoor hij jarenlang ambassadeur was.

Ook Ruud Maarschall was jarenlang een betrokken lid en waterschapsbestuurder in Hollands Noorderkwartier. Met zijn overlijden in februari is Water Natuurlijk een bevlogen mens verloren.

We namen ook afscheid van Paul Tameling, van 2015 tot 2023 AB-lid en ook nog een korte tijd DB-lid in waterschap Noorderzijlvest. De fractie mist zijn bevlogenheid, scherpe opmerkingen, optimisme en zijn verbindende kracht.

2. De doelstelling van Water Natuurlijk

De statutaire doelstelling van Water Natuurlijk is niet gewijzigd. Dat doel is tweeledig:

- het versterken van natuur, milieu, recreatie en landschap door het bevorderen van een duurzaam ingericht en beheerd watersysteem in Nederland in een aantrekkelijke omgeving, waarin het voor mensen, dieren en planten nu en in de toekomst goed toeven is;
- het bevorderen dat waterschappen zich verder ontwikkelen tot maatschappelijk relevante, open en transparante, voor iedereen zichtbare, laagdrempelige, meer democratische overheden en aantrekkelijke samenwerkingspartners.

3. Strategische visie

In het beleidsplan 2025-2026 heeft het destijds grotendeels waarnemend Landelijk Bestuur een aantal ambities neergelegd. In afwachting van de komst van twee nieuwe bestuursleden is dit beleidsplan in het najaar slechts beperkt geactualiseerd: begin 2026 zal een beleidsplan worden opgesteld met een bredere scope. Het bijbehorende activiteitenoverzicht zal nadrukkelijker worden gekoppeld aan de jaarlijkse begroting.

Belangrijk hierbij zal de samenwerking met politieke partijen zijn. In december hebben de landelijk besturen van de betrokken partijen (naast Water Natuurlijk zijn dat D66, GroenLinks/PvdA en Volt) zich uitgesproken voor een Samenvoeging van Aanduidingen bij de waterschapsverkiezingen 2027.

4. Formele organen, overlegorganen en meer

Het doel voor 2025 was dat de formele organen en bijzondere overlegorganen zoals omschreven in Statuten en Huishoudelijk Reglement zijn ingesteld, dat zij waar nodig worden ondersteund om te kunnen functioneren zoals bedoeld in Statuten en Huishoudelijk Reglement, en dat de leden van Water Natuurlijk zijn geïnformeerd over het bestaan en de rol van deze organen. Specifiek voor de themawerkgroepen was dat deze zijn ingesteld en ingericht, met heldere kaders voor onder meer de positie en rol van deze themawerkgroepen. Aan deze doelstellingen is voldaan.

4.1. Algemene Ledenvergadering

De ALV is het hoogste besluitvormende orgaan van Water Natuurlijk. In 2025 waren er twee ALV's, ingebed in een ledendag met een uitgebreid programma.

- Op 24 mei was Water Natuurlijk te gast bij waterschap Zuiderzeeland, met na het ochtend-programma, ALV en lunch een drietal excursies in Flevoland.
- Op 8 november vond de ledendag plaats in Zwolle, met zowel voor als na de ALV diverse interessante sprekers.

De besluiten die bij deze ALV's zijn genomen, worden elders in dit verslag omschreven.

4.2. Landelijk Bestuur

- Na de eindrapportage van de Commissie Landelijk Bestuur (CLB) die als opdracht had het aanzoeken van een nieuw Landelijk Bestuur, hebben de drie waarnemend bestuursleden plus één nieuwe kandidaat zich beschikbaar gesteld. Na een digitale stemronde onder de leden zijn zij formeel benoemd:
 - Marcel Vissers, voorzitter
 - Marion Wichard, secretaris
 - Koen Iserbyt, penningmeester
 - Michel Klijmij-van der Laan, bestuurslid communicatie en campagne
- Begin juli zijn -met mandaat van de ALV- de nieuwe functieprofielen voor het Landelijk Bestuur vastgesteld, met heldere profielen en taakverdeling. Vervolgens zijn vacatures opengesteld en is een specifiek op vrouwen gerichte wervingsactie gestart. Dit heeft geleid tot de benoeming begin november van twee nieuwe bestuursleden:
 - Liesbeth Tettero, Talentontwikkeling en Opleiding
 - Nigâr Kasirga, Diversiteit en Inclusiviteit

4.3. Verenigingsraad

De Verenigingsraad heeft in 2025 drie keer vergaderd, waarvan één keer fysiek in Utrecht. Deze besprekingen waren grotendeels gewijd aan 13 adviesaanvragen van het Landelijk Bestuur. De adviezen van de Verenigingsraad zijn meegenomen in de formele besluitvorming.

4.4. Overige formele organen

- Het Landelijk Bestuur heeft van de ALV mandaat gekregen om in te stemmen met een verzoek van een regio tot **splitsing**, conform het statutaire uitgangspunt dat er één regio per waterschapsgebied is.
- Regio Hollandse Delta heeft besloten om de naam van de regio te wijzigen in **Zuid-Hollandse Eilanden**. De regio verwacht hier communicatief voordeel van. Het Landelijk Bestuur heeft zich niet verzet tegen deze wijziging.
- Met de benoeming van twee nieuwe leden zijn de vacatures in de **Financiële Commissie** ingevuld en is deze commissie weer op sterkte.
- Er is een **Vertrouwens- en Integriteitscommissie** ingesteld, met vier leden. Deze VIC heeft in de loop van het jaar een werkwijze en taakverdeling ontwikkeld die uitbreiding met nog eens twee leden wenselijk maakt. Hiervoor worden vacatures uitgezet.
- De **Geschillencommissie** die net voor de jaarwisseling 2024/2025 was ingesteld, heeft het eigen Reglement van Orde en een geschillenformulier opgesteld en op de ledensite gepubliceerd. De Geschillencommissie heeft geen geschillen hoeven te behandelen.

- Met de **Financiële Commissie** en de **Kascommissie** heeft regelmatig afstemming plaatsgevonden door de penningmeester en het LB-lid Financiële Zaken. De overleggen stonden in het teken van transparantie, zorgvuldige financiële sturing en een goede voorbereiding op de interne en externe verantwoording.

4.5. Overlegorganen

Onder de bijzondere overlegorganen die de Statuten voorschrijven, vallen het **Heemradenoverleg** en het **Fractievoorzittersoverleg**. Beide zijn begin februari ingesteld tijdens een bijeenkomst in Utrecht. Daarbij is voor beide overleggen een voorzitter gekozen:

- Elze Reitsma – Heemradenoverleg
- Enrico van Dijk – fractievoorzittersoverleg

Zij worden standaard uitgenodigd voor de vergaderingen van het Landelijk Bestuur, en vormen zo de linking pin naar de politieke kant van Water Natuurlijk.

4.6. Themawerkgroepen

In maart zijn vier **Themawerkgroepen** en een **Communicatiewerkgroep** ingesteld. Daarmee is een lang gekoesterde bestuurlijke wens in vervulling gegaan: een platform bieden waar alle leden hun kennis en ervaring kunnen delen, zodat we Water Natuurlijk nóg sterker kunnen profileren.

4.7. Overige

De afvaardiging in de **landelijke werkgroep Samenvoeging van Aanduidingen** bestaat uit Els Otterman en Remko Zuidema. Zie verder onder § 2.

In december is de **Werkgroep Diversiteit en Inclusiviteit** ingesteld, met als taak het ondersteunen van het Landelijk Bestuur bij zijn werkzaamheden op dat thema. Leden voor deze werkgroep worden in 2026 geworven.

Het **Alumni-netwerk** heeft geen bijeenkomsten georganiseerd vanwege tijdgebrek bij de coördinatoren. Wel zijn enkele alumni als moderator betrokken geweest bij het bestuurderscongres (zie § 5.4).

De activiteiten van **JongWN** stonden op een wat lager pitje. Wel hebben voorzitter en secretaris van JongWN contacten gehad met diverse politieke jongerenorganisaties.

5. Communicatie

5.1. Interne communicatie

Het doel voor 2025 was de communicatie binnen Water Natuurlijk op diverse niveaus te verbeteren om de leden meer te betrekken bij wat er speelt, en zo een steviger band met Water Natuurlijk te ontwikkelen. Aan deze doelstelling is grotendeels voldaan.

- Voor de formele Water Natuurlijk-appgroepen is **Signal** als vervanger van WhatsApp in gebruik genomen.
- Voor een betere informatievoorziening van de regiobesturen wordt na elke LB-vergadering een **Regio-update** verstuurd aan alle regiobestuurders met de voor hen relevante informatie.
- Bij elke ledendag wordt een side-meeting gehouden voor de regiobestuurders, en ca. vijf keer per jaar een **RegioZoom**: een digitale meeting van een uur rond een thema dat voor (een deel van) de regiobestuurders relevant is.
- Na elke vergadering van het Landelijk Bestuur wordt ook standaard een **terugkoppeling aan de leden** gegeven via berichtgeving op de ledensite en de daaraan gekoppelde weekupdate.

5.2. Externe communicatie

Het doel voor 2025 was het implementeren van een communicatiestrategie die het merk Water Natuurlijk versterkt en onze expertise en inzichten effectief naar buiten brengt, met een integrale benadering die leert van eerdere feedback, rekening houdt met de politieke context en snel kan inspelen op actualiteiten. Aan deze doelstelling is slechts beperkt voldaan.

- Het LB heeft een **communicatieplan** op hoofdlijnen opgesteld, dat per onderdeel wordt uitgewerkt.
- Een van die onderdelen is een **crisiscommunicatieplan** met praktische handvatten hoe te reageren (of soms ook: niet te reageren) als zich een crisis voordoet.
- Op verzoek van meerdere leden is Water Natuurlijk **gestopt met X** als sociale-mediakanaal.
- Voor regio's is een online faciliteit ontwikkeld voor verzending van een eigen **digitale nieuwsbrief**. De uitrol vindt grotendeels plaats in 2026.
- Water Natuurlijk is aanwezig geweest op de **congressen van D66, GroenLinks/PvdA en Volt** om de leden van deze partijen meer informatie te kunnen geven over de waterschappen.
- Op 11 april hebben diverse leden van Water Natuurlijk deelgenomen aan 11 april landelijke manifestatie PesticideVrij-dag in Den Haag.
- Er is een **landelijke flyer** ontwikkeld, die zó gebruikt kan worden, maar ook met weinig moeite kan worden geregionaliseerd.
- Op 17 mei was Water Natuurlijk vertegenwoordigd bij de bijeenkomst **Beat The Bias: Woman and Water**.
- Bij de **Klimaatmars** van 26 oktober kon Water Natuurlijk vanzelfsprekend niet ontbreken: klimaatverandering raakt immers direct aan het werk van de waterschappen: droogte, wateroverlast, bodemdaling en een stijgende zeespiegel.
- Het Landelijk Bestuur heeft gesprekken gestart met oud-ambassadeurs en potentiële nieuwe **ambassadeurs** voor de komende waterschapsverkiezingen.

6. Talentontwikkeling en opleiding

Het doel voor 2025 was het verder professionaliseren van het kader van Water Natuurlijk, zowel ter versterking van de organisatie als ten behoeve van het beter over het voetlicht brengen van onze groen-blauwe boodschap, door jaarlijks ten minste vijf trainingen aan te bieden. Daarnaast het via cursussen vergroten van kennis over het waterschap en de rol van Water Natuurlijk bij (nog-niet) leden om zo talenten op te sporen. Aan deze doelstellingen is voor een belangrijk deel voldaan.

6.1. Voorwaarden voor deelname

Voor deelname aan de trainingen die Water Natuurlijk aanbiedt, zijn standaard voorwaarden opgesteld. Daarmee is voor beide partijen duidelijk wat van elkaar verwacht wordt. Zo'n regeling past ook bij de verdere professionalisering van Water Natuurlijk.

6.2. Programma 2025

Uit het opleidingsprogramma dat in januari is vastgesteld, zijn twee trainingen gerealiseerd met in totaal 19 deelnemers:

- Werken met Canva: creëer professionele visuals: 10 deelnemers
- Werken met AI: slim inzetten van tools zoals ChatGPT: 9 deelnemers

De workshop Gebruik van sociale media en twee specifieke trainingen (Woordvoering en crisiscommunicatie) zijn doorgeschoven naar 2026.

Op verzoek van enkele regiobestuurders is begin oktober een training georganiseerd voor regio-bestuurders of wie dat wil worden. Bij deze training is samengewerkt met het Kennispunt Lokale Politieke Partijen. Aan de training deden 12 leden mee.

6.3. Pilot kennismakingscursus Water Natuurlijk

Naast de trainingen die op de leden van Water Natuurlijk zijn gericht, is in 2025 een proef genomen met de Kennismakingscursus Water Natuurlijk: een online cursus van 3 avonden, met aansluitend een fysieke kennismaking met Water Natuurlijk in de eigen regio. De belangstelling was zo groot, dat na de eerste training al direct een tweede en zelfs een derde (in 2026) is gepland, en er een wachtlijst is ingesteld. In 2025 hebben in totaal 43 belangstellenden deelgenomen. In die periode hebben zich ook 20 nieuwe leden aangemeld.

Een deel van de belangstellenden is ingepland voor een volgende cursus in januari dan wel voor de wachtlijst.

6.4. Bestuurderscongres

Op 19 en 20 september vond het derde bestuurderscongres plaats, bedoeld voor wie namens Water Natuurlijk als heemraad, algemeen bestuurslid of commissielid is benoemd in de waterschapsbesturen. Het doel is uitwisseling van kennis en ervaring, niet primair op de inhoud van waterschaps-thema's maar vooral over hoe je als fractie(lid) succesvol kunt opereren, of dat nu in of buiten de coalitie is.

7. Ledenbinding en -werving

Het doel voor 2025 was zorgen voor voldoende goed opgeleid kader dat zowel de regiobesturen kan bemensen als zorgen voor voldoende geschikte kandidaten voor de diverse commissies, werkgroepen en waterschapsbestuurders. Verjonging en diversiteit vergen daarbij extra aandacht. Aan deze doelstelling is niet voldaan.

Activiteiten rond **ledenwerving** liggen vooral bij de regiobesturen. Wel blijkt de kennismakingscursus Water Natuurlijk (zie § 5.3) een goed handvat om geïnteresseerden te betrekken bij waterthema's, en leidt dit ook tot nieuwe leden.

Ook **ledenbinding** is een voornamelijk regionale aangelegenheid, al kunnen de landelijke themawerkgroepen (§ 3.5) een bijdrage leveren aan het versterken van de betrokkenheid van leden op inhoud.

8. Diversiteit en Inclusiviteit

Voor 2025 was dit geen afzonderlijk thema in het beleidsplan, en was er dus ook geen doel geformuleerd.

Het thema is belangrijk, maar kreeg tot nu toe weinig aandacht. Dankzij de benoeming van een bestuurslid Diversiteit en Inclusiviteit kan Water Natuurlijk stappen zetten op dit vlak. In december is een eerste opzet goedgekeurd en kunnen in 2026 diverse activiteiten worden uitgewerkt.

9. Waterschapsverkiezingen

Het doel voor 2025 was tweeledig: zorgen dat procedureel alles klaar is qua procedures en systemen om het gehele proces van kandidaatstelling tot en met vaststelling van kandidatenlijsten optimaal te laten verlopen, en zorgen dat er een campagneplan is waarmee we zorgen voor een sterke uitstraling van Water Natuurlijk zowel op landelijk als op regionaal niveau. Aan deze doelstellingen is deels voldaan.

De verkiezingen zijn pas in 2027, maar de voorbereidingen daartoe zijn al stevig ingezet. Daarbij speelt een rol dat gesprekken over de samenwerking met politieke partijen invloed hebben op een aantal zaken:

- de totstandkoming van de kandidatenlijsten
- de aanpak van het verkiezingsprogramma
- de vorm en inhoud van de verkiezingscampagne

Dit vraagt van zowel het Landelijk Bestuur als de regiobesturen de nodige flexibiliteit.

10. Financiën

Het doel voor 2025 was dat Water Natuurlijk streeft naar een efficiënte besteding van de verkregen middelen en een gezonde financiële positie van de vereniging. Integriteit is hierbij voor WN van essentieel belang. Deze doelstelling is een permanent aandachtspunt.

10.1. Contributie

De ALV heeft de hoogte van de contributie 2026 gehandhaafd op het niveau van 2025: het minimumbedrag voor reguliere leden blijft € 30, voor jeugdleden is dat € 15 per kalenderjaar.

10.2. Dispensatieregeling

In april is de dispensatieregeling aangepast. Een lid dat verwacht langdurig niet in staat te zijn de minimumcontributie te voldoen, kan nu voor een periode van drie jaar vrijstelling aanvragen. De toetsing is marginaal, aangezien de landelijk penningmeester geen zicht heeft op de financiële situatie van leden.

10.3. Administratieve processen

Bij het opstellen van de begroting 2026 zijn afspraken gemaakt over budgethouderschap, gekoppeld aan de functieprofielen. Op die manier zijn de financiële verantwoordelijkheden duidelijk voor alle LB-leden.

Voor intern gebruik is een handreiking vastgesteld hoe het administratieve proces rond de opdrachten zou moeten verlopen.

11. Faciliterende activiteiten

Het doel voor 2025 was om diverse interne processen te structureren en verbeteren door procesbeschrijvingen op te stellen en heldere afspraken te maken. Aan deze doelstelling is deels voldaan.

11.1. Regelingen en handreikingen

In 2025 is een aantal regelingen opgesteld dan wel geactualiseerd:

- Basis regioreglement: handreiking voor de regiobesturen voor het eigen reglement
- Basis functieprofielen: handreiking voor diverse functies in de regiobesturen en de gewenste kwaliteiten daarvoor.
- Protocol indienen amendementen en moties: actualisatie en verduidelijking van de bestaande richtlijnen bij het indienen van een amendement of motie bij de ALV.
- Handboek kandidaatstellingsprocedures: handreiking voor de organisatie en planning van de procedures die gelden bij kandidaatstelling voor de waterschapsverkiezingen; daarbij is wel geconstateerd dat afspraken en planning kunnen wijzigen in het geval er afspraken worden gemaakt over een Samenvoeging van Aanduidingen.

- Format voor de ondersteuningsverklaring die een kandidaat-voorzitter nodig heeft bij zijn kandidaatstelling.
- Harmonisatieregeling zittingstermijnen regiobestuurders: door de statutenwijziging in 2022 heeft een aantal regiobestuurders een kortere termijn dan de huidige statuten bepalen (twee keer vier jaar). Het Landelijk Bestuur heeft de maximum termijn voor alle huidige regio-bestuurders gelijkgetrokken.
- Afdrachtregeling: de regeling is geactualiseerd en aangepast aan de gewijzigde wetgeving.
- Giftenreglement: hiervoor is een aanzet besproken in het LB. In afwachting van meer duidelijkheid rond de Wet op de politieke partijen (Wpp) is dit punt aangehouden.

11.2. Ledenadministratie in cijfers

Het aantal leden per 31-12-2025 bedroeg 1.309. Daarvan zijn er 34 jeugdleden. Het aantal opzeggingen lag met 100 iets hoger dan het aantal van 83 nieuwe leden.

Van de uitschrijvingen is een deel (29 personen) wegens wanbetaling. Bij de overige uitschrijvingen varieerde de reden -voor zover opgegeven- van verhuizing naar het buitenland tot overlijden.

Het aandeel mannen is 65%, het aandeel vrouwen 34%. De overige 1% definieert zichzelf niet als een van deze twee genders.

Per 31-12-2025 hebben 617 leden hun contributie 2026 betaald voor een totaalbedrag van € 29.060, een gemiddelde van 46 euro per lid. De uiterste betaaldatum is 31 maart.

11.3. Ondersteuning / secretariaat

Per 1 maart is afscheid genomen van Janneke van Zonneveld, die gedurende ca. anderhalf jaar het Landelijk Bestuur heeft ondersteund. De gewijzigde samenstelling en taakverdeling van het Landelijk Bestuur en het grotere aantal fysieke vergaderingen maakten de inzet van een ondersteuner op afstand minder praktisch.

11.4. Diversen

- Er is een nieuwe reversbutton beschikbaar gekomen. Diverse regio's hebben deze besteld om uit te reiken aan hun actieve of nieuwe leden.
- Er is een archiefsysteem opgezet. Een deel van de digitaal beschikbare documenten is inmiddels verwerkt in dit systeem.
- Er is een aantal basisafspraken gemaakt over het werken in de cloud en over het gebruik van e-mailadressen.
- De huisstijl voor interne documenten is uitgewerkt. Een bredere implementatie is tot nu toe niet mogelijk gebleken vanwege de uiteenlopende eisen die de verschillende devices stellen.